

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De sententia & re iudicata. Consilium CLII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

& deducto spolio, ex quo in interdicto *Vnde vi* pro recuperanda possessione concludi solet, Actores male cōcluserint in interdicto *Vti possidetis*, pro manutentione ac retinenda possessione nihil est, unde nullitas deduci possit: ob id, quod de vi ablativa seu expulsiua nihil in libello contineatur, sed tantum de turbativa & inquietativa per allegationem locatā dimidietatis villæ contentiois & immisi pecoris in eandem medietatem, quod se turbatam esse contendit pars agens, ut constat ex formula libelli. † Quamvis interim verum sit, vicinitatem magnam esse inter hæc interdicta, l. 1. §. est igitur p. *Vti possidetis*, nihilque vetare, quod minus ob vim expulsiuam aut ablativam seu invasionem intenteur interdictum *Vti possidetis*, si possessionem non deseruit, qui interdicto utitur.

Nec hanc causam adjuvat, quod allegatur, agentes tempore litis contestatæ in possessione huius medietatis non fuisse: id enim ad ineptitudinem libelli nihil facit, in qua allegata & proposita est præiens & ab antiquo continuata possessio totius villæ, quod sufficit: ita ut si in hac parte sit aliquis defectus in probatione, iustitiam causæ, non modum procedendi respiciat. † Neque ullo jure cautum invenitur, quod in ipso libello debeat exprimi tempus turbationis, sed sufficit id in causa deduci ac probari, ut factum impedimentum & turbatio amoveatur, l. 1. in fine de interdict. l. 1. d. *Vti possidetis* & ibi Bart.

Neque inde hæc nullitas stabiliri potest, quod non petitis formaliter fructibus, sententia fructuum condemnationem contineat: nam satis est naturam huius iudicii seu interdicti esse, ut fructus percepti ex turbatione restitui quoque debeant, l. in interdictis de interdict. seu extraordin. action. non minus quam in interdicto *Vnde vi*, c. Gravus de restit. spoliat. l. 1. §. ex die de vi & vi arm. quod cum sit ex natura iudicii, in officio quoque iudicis positum est, ut possit eorum condemnationem, etiam parte non petente, facere: quia iudici, simulatque iudex factus est, omnium rerum officium incumbit, quæcumque in iudicio versantur, l. Aediles 1. §. item sciendum de adl. edicto, Steph. aufer. decis. 194. † Deinde ut tam latè non pateat, sufficit in proposito, quod agentes petierint damna & interesse, sub quibus fructuum petitio satis continetur, l. Locicorpus §. in confessoria, & ibi Bal. si servit vind. Decius in l. unica c. de sent. quæ pro eo quod interest, prof. sic ut non possit dici ex hac parte, quod sententia libello non sit conformis.

Sed nec ex eo difformitas libelli & sententiæ nullitas induci potest, quod petitione ad totam villam eique adhaerentia prædia facta, in quibusdam tantum per sententiam manuteneantur Actores, in alijs autem Rei absolvantur: nam difformitas sententiæ & libelli non inducit partis condemnationem, sed rei, materiæ, vel causæ alteratio, Bal. in l. 1. c. si plur. una sent. & in l. fin. c. de fidecomm. libent. Alex. cons. 171. In causa vol. 6. Boerius decis. 42. nu. 18. Proinde ut sententia, quæ vel tota condemnatoria est, vel tota absolutoria, super his, quæ in petitione proposita sunt, nulla dici non potest, l. 1. de re iud. l. prætes c. de sent. & interloc. om. iud. ita nec quæ partis condemnationem & partis absolutionem continet: ut sit eadem ratio partis & re-

tius: injusta ergo, non nulla ex parte dici potest.

† Et quamvis evidens injustitia nullitatem quoque operetur, cum tamen ex actis aperte non reliceat, & per se manifesta non sit, non sufficit ad deductionem nullitatis, ob quam executio deferri debeat, c. Inter ceteras & ibi Felin. & alij de sent. & re iud. & in Clem. 2. cod. tit. lieron. Gratus cons. 80. Esti prima facie nu. 11. vol. 2. Ita enim oportet esse manifestam injustitiam, ut ex iisdem actis, ex quibus lata est, sine scrupulose aut altiore indagine, velut manibus & pedibus deprehendi possit, notatur in l. 1. de novi oper. nunciat. & in c. significaverunt de testib. quod in proposito propter probationes Actorum dici non potest † Incertitudo sententiæ interdum quoque nullitatem operatur, l. 1. & ibi doct. c. De sen. quæ sine cert. quant. sed ea, quæ perplexitatem inducit, & extricationem nullam habet. * Cum ergo sententia contineat partim certam certæ partis designatæ condemnationem, partim incertam in re certa; non potest dici sententia esse incerta: licet incertam partem nemo possidere possit, nec cuique illa adjudicari, l. 3. §. incertam de acquir. poss. ex loco tamen certo pars certa, pro indiviso possideri & adjudicari potest, l. Locum de acquir. poss. etiam si ad oculum demonstrari non possit. Quod in proposito accidisse videtur, dum ex reliquis fundis ad villam pertinentibus ad certum numerum mensurarum possessio agentibus adjudicatur.

Novissimè nec id sufficit pro nullitatis causa constituenda, quod sententia lata sit mortuo Petro Simonis uno Reorum: etsi enim sententia contra mortuum lata sit ipso jure nulla, l. Paulus d. Que sent. sine appel. rescin. in proposito tamen sufficit ante sententiæ pronunciationem causam per hæredes Petri fuisse resumptam: ita ut error scribæ tantum sit in intitutione & nomenclatura personarum, qui obesse non debet, l. Error c. de testam. Proinde quamvis magnam allegationum silvam agentes ad demonstrandam hanc nullitatem, impediendamque executionem sententiæ collegerint, & huiusmodi allegationes omni probabilitate non destituantur: veremur tamen ne nihil prosint, propter causas prædictas in hoc iudicio, ubi æqui bonique paulò laxior est potestas, minorque angustiarum juris observandarum necessitas: ita ut nec ad provocationis iudicium Reos incitare aut adhortari audeamus; de petitorio, quia sufficienter de eo instructi non sumus, nihil dicentes.

De sententia & re judicata.

SYMMARIUM.

- Sententiæ nullitas excusata, quæ ob recusationem iudicis proposita fuit.
1. Recusatio iudicis proposita suspendit causam principalem.
 2. Recusatio ut suspendat requiritur procuratoris speciale mandatum.
 3. Recusatio iudicis iniusta iniuriam continet.
 4. L. penult. c. de except. intellectus.
 5. Recusatio iudicis, ut & appellatio, coram eo presente proponi debet.
 6. Recusatio inducis in scriptis proponi debet, & quando, an possit litem contestatam vel post conclusionem in causa.

7. Recusa-

7. Recusatio iudicis quando proponi possit.
8. Recusatione proposita an nullus sit ulterior processus.
9. Advocatus vel procurator in una causa non probetur esse clientulo suo index in alia.
10. Advocatus vel procurator an & quando pro suo clientulo possit esse testis.
11. Recusationem quando index contemnere possit.
12. Recusatio non potest ex alijs quam in recusatione propositis causis iustificari.
13. Dilationis nimis brevis concessio quando nullitatem sententiae inducat.
14. Prohibitio alienationis per sententiam an impediat dominij alienationem.

CONSILIVM CLII.

QUAE ADVERSUS SENTENTIAM PER MAGNIFICUM D. RECTOREM ALMAE UNIVERSITATIS STUDII GENERALIS OPPIDI LOVANIENSIS SECUNDUM QUONDAM DOMINUM IOANNEM QUENE REUM, CONTRA MAGISTROS MENSAE S. SPIRITUS DICTAE UNIVERSITATIS & MAGISTROS FABRICAE COLLEGIATAE ECCLESIAE S. PETRI LOVANIENSIS ORIGINALES HUIUS CAUSA ACTORES, NUNC APPELLANTES, LATAM OBJICIUNTUR, PARTIM EX CAPITULO NULLITATIS, PARTIM EX CAPITULO INIUSTITIAE, EO LOCO SUNT, UT VENERABILES DOMINOS IUDICES COMMOVERE NON DEBEANT, CUR ILLAM VEL NULLAM, VEL INIQUAM, VEL ANNULANDAM & REFORMANDAM ESSE DECLARARE DEBEANT VEL POSSINT: QUOD FACTA HORUM DUORUM CAPITULUM SEPARATIONE PAUCIS EX INFRASCRIPTIS DEMONSTRATUR. ET PRIMO QUIDEM OBJECTIONEM NULLITATIS IN EO FUNDANT APPELLANTES, QUOD PRAEFATUS DOMINUS RECTOR PER EORUM PROCURATOREM FUERIT RECUSATUS EX CAUSA SUSPICIONIS, QUIA PRAEFATO REO IN HOC EODEM NEGOTIO CONTRA ACTORES PRAESTITISSE ALIQUANDO PATROCINIUM IN CANCELLARIA BRABANTIAE, IN PROCESSU COMMUNICATORIO, QUI IBIDEM INTER ACTORES & REUM FUIT, QUODQUE IDEM PROCURATOR PETIERIT DESUPER PER PARTES HINC INDE ELIGI ARBITROS JURIS, QUI DE CAUSA SUSPICIONIS COGNOSCERENT, PROTESTATUSQUE FUERIT DE NULLITATE, SI QUID ULTERIUS IN CAUSA FIERET, PRIUSQUAM CAUSA SUSPICIONIS ESSET TERMINATA. ¹ PER QUAM OBJECTIONEM SIBI PERSUADEANT, IN DICTI MAGNIFICI DOMINI RECTORIS POTESTATE NON FUISSE, IN CAUSA AD ULLUM ACTUM ULTERIUS PROCEDERE, MULTO MINUS SENTENTIAM DEFINITIVAM PROFERRE; QUASI OBJECTA SEU PROPOSITA ADVERSUS IUDICEM ETIAM ORDINARIUM (UT CANONISTAE VOLUNT *cap. si quis contra De foro comper. Gloss. in c. Cum speciali in verb. cum iudice. De appellat.*) RECUSATIO EX CAUSA ALIQUJUS SUSPICIONIS NON MINUS QUAM APPELLATIO SUSPENDAT, & INFICIAT JURISDICTIONEM IUDICIS, ILLIUSQUE MANUS TANTISPER LIGET, DONEC PER ASSUMPTOS ARBITROS JUDICATUM SIT SUSPICIONIS CAUSAM VEL NON VERAM VEL NON IUSTAM ESSE, *d. cap. Cum speciali, bar. in l. Quia poterat ad Trebell. & interea eximat ipsum recusantem a jurisdictione recusati iudicis, l. 1. C. Si quacunque praedit. potest. in fin. Innoc. & Hostiens. in d. c. Cum speciali bar. conf.*

2. 105. Inquiritur contra dominum volu. 1. [†] Sed ut hic proposita recusationis ex causa suspicionis effectus nullitatis sequentis processus & praesertim sententiae definitivae constitui possit plura requiruntur, quibus deficientibus, non obstantem recusatione iudex ad ulteriora, adeoque etiam ad calculum & pronuntiationem sententiae definitivae valide procedere potest. Et in primis quidem hoc requiritur,

ut hanc recusationem proponat vel pars ipsa, vel illius procurator, non alius quicumque; nec etiam simpliciter & generaliter seu indefinite ad lites constitutus, sed qui ad eam proponendam speciale mandatum habeat: ita ut generalissimum mandatum ad lites vel negotia, si hoc in specie & nominatim expressum non est, non sufficiat; *Lud. Rom. conf. 220. circa primum n. 7. Francisc. Bursi conf. 21 nu. 21.* quia nemo per procuratorem suspectus accusari potest, nisi constet a domino id ei mandatum esse, *l. Non solum §. fin. D. De procurat.* quippe probum aliquod latet in huiusmodi obiectione, cum perstringat verecundiam iudicis, eumque improbitatis alicujus noter, quod conficius de causa obiectionis suspitionis desumptum ex suo facto proprio, in quo ignorantiam probabilem praetendere non potest, *l. fin. D. pro suo, manum causa admovevit, & non ultro illam a judicatione retraxerit*: unde cum in dubio non sit verosimile, quod dominus lites ejus rei mandatum facile sit daturus, sit, ut in generali mandato contineri non censetur, *l. Obligatione De pignor. ** Eoque minus, quod iniusta recusatio in delicto constituit recusantem; adeo ut injuriarum actione conveniri per iudicem possit, qui iniuste eum recusavit, *Bald. in c. Super questione nu. 2. in fin. De off. deleg.* In dubio autem seu in generali, imò etiam generalissimo mandato non censetur data potestas delinquendi aut mandantem in delicto, aut poena delicti constituendi, *l. 1. §. Si procurator D. quod quisque iur. Bart. in l. Si procurator D. De cond. indeb. Ludovic. Rom. d. conf. 220. num. 7. in fin. de qua praesumptione hic minus dubitandum, ob id, quod Actores in libello suo appellatorio allegent proposita suspitionis causam ad eorum notitiam iam demum pervenisse; ut dubitare non oporteat, quin non dederint, nec dare voluerint mandatum illius proponendae; atque ita arresto Parlamenti Regij iudicatum esse scribit Petrus Rebuffus, *ad consil. Reg. tomo 3. tit. De recusationibus, articulo 1. Gl. 1. in princ.* Et in omnem eventum non potest esse praesumptio mandati dati ad proponendam huiusmodi exceptionem praeposterè, hoc est non suo ordine & tempore à jure praescripto; ut contingit in hac de qua nunc agitur recusatione. ⁴ Vnde etiam est, quod lex *l. penult. C. De exception.* non ipsum principalem dominum lites, sed ipsum Advocatum seu procuratorem praeposterè seu serius proponentem huiusmodi dilatoriam seu declinatoriam exceptionem puniat & mulctet poena unius librae auri, nimirum quod praesumatur id facere sine mandato, ex quo alioqui perinde ipse mandans ut mandatarius puniri deberet. *l. Non solum §. si mandato D. De iniurijs.* Cum igitur ex actis constet, quod quondam Petrus de Colonia, qui tunc causa procurator erat, hanc recusationem proposuerit, nec de antecedente illius faciendi à dictis actoribus accepto mandato aliquo modo constet; neque item de facta aliqua rati habitatione; ac nec de promissione seu cautione de rato per eundem Petrum praestita, qua ad extremum pro sustinenda hac propositione opus omnino erat, *d. l. Non solum §. fin. De procurat.* consequens est, nullum in huiusmodi recusatione nulliter proposita constitui posse effectum vel suspensivum jurisdictionis, vel impeditivum processus ad ulteriora: quod*

quod enim nullum est, nullum producere potest
 5 effectum. 7. Secundo requiritur, quod recusatio
 proponatur coram iudice, hoc est in presentia iu-
 dicis pro tribunali, sequentis, d. c. cum speciali in
 verb. coram iudice. Cum enim recusatio ad instar
 appellationis sit, saltem quoad effectum suspensi-
 vum. *Phil. Franc. in d. c. cum speciali vers. secunda fuit*
opinio, & appellatio coram iudice & in illius pre-
 sentia interponenda sit; non sufficit illam extraju-
 dicialiter, apud acta aut coram quocunque alio
 interponere, potissimum quia utroque casu agatur
 de iustitia & iustitia iudicis, ideoque is honor ei
 meriti exhiberi debeat, ut in eius presentia
 quamvis illa haberi potest, recusatio & appellatio
 interponatur, *conf. c. l. debuit, de appell. l. ult. c.*
Quando proce. non est necesse, glof. in verb. coram eodem in
ea. Secundo requiritur, de appellat. ad eod. etiam ut nulla
sit appellatio in absentia iudicis, quantumvis in lo-
co tribunalis vel in domo Notarii causa interpo-
sita, socin. conf. 39. Cap. primum n. 32. vol. 4. Guido
pape conf. 138. Attentatis l. epus alleg. 38. si ibi iudex
 quoque praesens non sit, dumleus presentia haberi
 possit, quod praesumitur si non constat de contrario;
 & ob id necesse est eo casu partem sic appellantem
 extrajudicialiter protestari de absentia iudicis, *in*
c. fin. de appell. socin. d. conf. 39. Unde, consequitur
 hanc, de qua hic agitur, recusationem non coram
 Domino Rectore, sed in domo Notarii apud acta
 factam, pro nulla reputari & haberi debere, *Carol.*
Ruinus conf. 6. de validitate nu. 11. vol. 4. potissimum
 quod constet procuratorem appellantium eodem
 illo die, quo se proposita fuit recusatio apud acta,
 habuisse copiam. D. Rectoris nam & eodem illo
 die coram eo comparuit, & sententiam definiti-
 vam pronuntiare praesens audivit. Quam compa-
 rationem recusationis & appellationis, itemque
 distinctionem absentis & praesentis iudicis, expresse
 tradidit Baldus, *int. Apertissimi nu. 3. c. de iudicis,*
 quam & probavit per constitutionem Iustiniani
 in l. cum speciali. c. de iudicis. Hanc autem defe-
 ctum seu vitium non tollit nec purgat sequens illa
 eodem die coram praefato D. Rectore facta com-
 paritio & repetitio termini per eum eodem die
 apud acta servati, in quo termino continetur dicta
 recusationis propositio; nam huiusmodi repetitio
 verbalis dumtaxat fuit, non realis, quae ad D. Re-
 ctoris (adversus cuius personam proposita fuit re-
 cusatio) notitiam non deduxit propositionem
 praefatae recusationis apud acta in illius absentia
 factam: ubi enim factum opus est, verba non suffi-
 ciunt, *glaf. in c. 1. de causa pos. & propr. Casrensis in*
l. 1. §. editiones d. de eden. Natra conf. 140. In causa
et l. 1. nu. 10. Debebat itaque procurator appel-
 lantium non tantum repetere dictum terminum,
 sed etiam formaliter de verbo ad verbum illius
 contentam reficere; sic ut ex ea repetitione & re-
 fricatione reali D. Rector intelligere potuisset se
 ex aliqua causa suspectum & recusatum esse, quod
 ex simplici huiusmodi verbali repetitione minime
 intelligere potuit. Quamobrem repetitio illa ver-
 balis inanis fuit & nulla; ut etiam nulla est repeti-
 tio appellationis extrajudicialiter in absentia iudi-
 cis interposita, si verbaliter tantum fiat sine exhi-
 bitione instrumenti seu scripturae appellationis in
 scriptis apud acta interposita, *socinus d. conf. 39.*

Tertio ut recusatio suspecti iudicis aliquid ope-
 retur, requiritur ut in scriptis fiat, ad instar ap-
 6 pellationis ab interrogatoria, quae aliter quam in
 scriptis interponi non potest etiam in presentia
 iudicis, c. 1. de appellat. l. 6. ut communione opi-
 nione receptum est, *glaf. in c. Quoniam contra falsam*
in verb. recusationes de probationib. glof. in d. c. Secun-
da requiritur in verb. coram eodem; Panorm. in c. videntur
nam. §. 6. de off. deleg. Philip. Franc. in d. c. cum spe-
ciali vers. quatuor primo, auferius in tract. De regula n.
2. Rebuff. ad consil. reg. tom. 3. tit. de recusat. artic. 52
glaf. 1. n. §. qui dicit hanc communem esse sententiam.
 Ad quam comparationem appellationis & recusa-
 tionis non satis adverterunt, qui sine certa & con-
 cludente ratione existimant, satis esse verbaliter
 proponi hanc recusationem; cum ad formam recu-
 sationis id referatur, quae ad unguem observanda
 est & pars, quae pollens minime explicanda. *Clement.*
appellanti & ibi. De off. de appellat. Proinde in propo-
 sito per procuratorem sic in absentia iudicis & eo
 ignorantis verbis tantum proposita recusatio esse
 dictum aliquem vel suspensivum vel impeditivum
 operari non potuit. Quarto ut recusatio suspecti
 iudicis effectum fortiaur, hoc etiam re-
 7 quiritur, ut suo tempore proponatur: proponen-
 da autem illius ordinarium tempus est ante littera
 contestatam, c. *pastoralis de except. l. Apertissimi c.*
De iudic. l. 1. Quo respectu etiam nihil sit quod Acto-
 ribus imputari possit, ex eo, quod tempore litis con-
 testata auctor sententiae de cuius nullitate queritur
 non fuerit dicta: Universitatis Rector, nec huius
 causae iudex, sed postea demum ad Rectorem
 pervenerit: est tamen quod ipsis imputetur, cur
 non statim in initio Rectoratus hanc ex suspensione
 recusationem adversus illum proposuerint, sed illu-
 lum ultro ut Actores adierint, & partem Ream
 ad proponendum peremptorie ulteriusque in causa
 procedendum urlerint, & coram eo totis sex men-
 sibus processerint, & procedendo illius personam
 approbaverint: cuius recusandi potestatem postea
 non habuerunt, *Panorm. in cap. inter monasterium*
in 3. notabili de sent. & re iud. praeteritum cum Acto-
res fuerint, quibus ita non permittitur recusatio
iudicis, quem ipsi ultro adierunt, & ad quem
Reum etiam invitum pertraxerunt, & sic omni
modo approbaverunt, l. penult. in fine c. De sent.
omnium iud. glaf. & Panorm. in c. Insinuante de off.
deleg. Ut enim adversus primo aditum iudicem ab
 initio & ante litem contestatam per Reum propo-
 nenda est recusatio, c. *pastoralis de excep. d. l. Aper-*
tissimi: ita quoque adversus postea interrogatum iu-
 dicem eadem recusatio statim simulatq; is manna
 causae adhibet, proponi debet. Verum quidem
 est, etiam postea proponi posse recusationem ex
 causa post litem contestatam primum exorta aut
 etiam ante illam exorta, sed per proponentem
 ignorata, cum primum illa ad illius notitiam per-
 venit, qualis est haec, de qua in hac causa agitur,
 quod praefatus D. Rector fuerit pridem Rei ad-
 vocatus in alia causa communicationis: sed ad
 hoc, ut id procedat & obtinere possit, necesse est
 quod pars proponens recusationem per suum iu-
 ramentum judicialiter affirmet, quod huiusmodi
 recusationis causa tunc primum cum illa propo-
 nitur ad ipsius notitiam pervenerit: ut expresse
 iure

jure cautum est; d. c. *pastoralis in fin.* Quod cum
 itidem pro forma à jure præscriptum sit, facit ut
 prætermisum & ad unguem non observatum vi-
 tiet totum recusationis ex ea causa serius propositæ
 actum; l. *Cum hi s. si prator. De transact.* Cum ergo
 dictus procurator hanc recusationem proposuerit
 post litem contestatam, idque ex causa, quam di-
 cit ortam fuisse ante litem contestatam, neque ul-
 lam præstiterit vel obtulerit juramentum de eo,
 quod tunc primum ad notitiam suam expressa cau-
 sa suspicionis pervenerit, atque ita non constet de
 veritate illius, quod tunc primum hujusmodi causa
 ad notitiam pervenerit; consequens est quod illa
 recusatio tamquam nulla; & non debito modo fa-
 cta, nullum possit producere effectum suspensivum
 vel impeditivum; præsertim quod ne nunc qui-
 dem ex actis hujus causæ constet de oblatione vel
 præstatione hujus juramenti. Quod proclivius
 dicendum est ex eo, quod hæc recusatio sit propo-
 sita non ante, sed post conclusionem in causa, per
 formale decretum Domini Reçtoris capta; post
 quam conclusionem plerique existimant ne qui-
 dem ex causa post litem contestatam, multo minus
 ex ante orta & postmodum ad notitiam perducta
 proponi posse judicis recusationem; *Glos. in V. post-*
modum in d. c. Pastoralis in fin. in c. Index, De off. deleg.
lib. 6. Philip. Franc. in d. cap. Cum speciali vers. sed pri-
mo queritur, vel in cap. Innuente n. 12. De off. deleg.
 In quo articulo etsi non pauci putent de novo post
 litem contestatam, atque etiam post conclusionem
 exortam causam, & ad notitiam partis recusantis
 perductam, etiam post conclusionem proponi &
 probari posse, *Phil. Francus in d. cap. Cum speciali*
vers. sexto queritur in 2. limitatione: idem tamen non
 permittunt in ea recusatione, quæ sit ex causa ante
 litem contestatam orta, uti primum post conclusio-
 nem cognita; quasi per conclusionem in causa præ-
 clusa sit via omnibus allegationibus & probatio-
 nibus. *Didac. Covarr. practurarum questionum cap. 26.*
nu. 3. Et qui de eo dubitant, vel paulò laxiorem
 potestatem proponendæ recusationis etiam post
 conclusionem in lite, ex causa de præterito & ante
 litem contestatam orta, licet primum cognita post
 conclusionem faciunt, hoc saltem non permittunt,
 quod recusatio proponi possit in momento feren-
 dæ sententiæ tunc & postquam Iudex sententiam
 concepit, & in breviculum seu scriptum redegit;
 ita ut nihil restet nisi sola verbalis ex scripto pro-
 nuntiatio. *Ioan. Imbertus Instit. forensium lib. 1. cap.*
48. in verb. supersedendum; Didacus d. c. 26. nu. 3. in
fin. quippe verosimile tunc est, calumniosam &
 malitiosam esse hujusmodi recusationem, quæ sic
 in extremo momento proponitur ad differendam
 paratam sententiæ pronuntiationem; ut plerum-
 que per malitiam & calumniam hujusmodi recu-
 sationes adversus Iudices proponuntur ab his, qui
 malas causas sustinent, vel causæ suæ non satis
 confidunt. Cum igitur eodem die, quo lata est hæc
 sententiæ ante seu sub horam audientiar, recusatio
 ista proposita sit apud acta, absente & ignorante
 Domino Reçtore, & in momento pronuntiandæ
 sententiæ ex breviculo seu scedula, quam tunc
 manu tenebat idem Reçtor, sit facta nuda verba-
 lis repetitio, seu potius designatio propositæ recu-
 sationis apud acta, & per talem repetitionem

impeditus non fuerit; merito ad ulteriora, hoc
 est ad pronuntiationem conceptæ & in scriptum
 redactæ, quam manu tenebat, sententiæ proceda-
 re sine ullo vitio nullitatis potuit idem D. Reçtor;
 potissimum quod eodem illo tempore hujusmodi
 clandestina & subdola recusationis propositio in
 domo Notarij apud acta facta, nondum fuerit actis
 inserta; ut constet ex petitione procuratoris Acto-
 rum in illo momento ferendæ sententiæ facta,
 quæ perijt dictum terminum (ut vocati) apud acta
 servatam actis hujus causæ inserti: si enim inser-
 tus tunc fuisset & oculis dicti Domini Reçtoris
 subjectus, frustra idem procurator tunc adhuc pe-
 tijset illud inseri; cum tractum fieri, vel ut fiat peti
 necesse sit, l. *si ita fuerit Domani. testam. Ita ut*
plus quam manifestum sit recusationem hanc pro-
non facta habendam; tum quia legitime facta non
est, l. Quoties Qui satisd. cogas. Bald. cons. 26. num. in
& questio vol. 1. tum quia ad judicis notitiam non
pervenit; quod omnino in omnem eventum ne-
cesse est tunc; cum Iudex præfens est, & illius co-
pia haberi potest; d. l. fin. c. De indic. Per quæ et si
 satis subversum sit fundamentum obiectæ nullitatis
 dictæ sententiæ ex propositione recusationis; per
 Magnificum Dominum Reçtorem rejectæ; quod
 scilicet illa non tantum malitiosè, ut periculum
 tempus regiminis dicti Reçtoratus elabesetur, *cap.*
fin. in fin. de ind. sed etiam nulliter sit proposita;
 quo tamen evidentius eluceat ex hac recusatione
 non posse constitui nullitatem dictæ sententiæ, hoc
 insuper addimus, quod etsi nihil esset, ex quo ar-
 gui posset nullitas dictæ propositæ recusationis,
 hoc est, præsupposito quod vel ipsi Actores eam
 proposuissent, vel eorum procurator ad eam pro-
 ponendam sufficiens mandatum habuisset; item
 quod coram Domino Reçtore & in ejus præsentia
 proposita fuisset formaliter & in scriptis, idque
 etiam tempestivè & citra ullam suspensionem mali-
 tiæ vel calumniæ, cum formali præstatione & obla-
 tione juramenti de notitia causæ suspicionis, ad
 ipsos Actores post conclusionem in causa perlatæ;
 nihilo solidius esset fundamentum ad constituen-
 dam dictæ sententiæ nullitatem: nam in dispu-
 tatione illa Doctorum, an processus Iudicis, qui
 ut suspectus ritè & legitime recusatus est, in qua-
 cumque judicij seu litis parte, quatenus id jure per-
 mittitur, post propositam recusationem habitus,
 & potissimum sententiæ definitiva vitio nullitatis
 subiaceat, communius recepta & probata est sen-
 tentia Innocentij, in d. c. *Cum speciali nu. 6. vers.*
illud autem non memini, & ibi Imola. An de Bario,
& Philippus Francus sub fin. quod ulterior processus
 non sit ipso jure nullus, sed ipso jure teneat; ideo-
 que per appellationem ab ulteriore processu vel à
 decreto rejectæ hujusmodi recusationis interpo-
 sitam, non autem per viam nullitatis retractari
 debeat. Ad exemplum ulterioris processus Iudi-
 cis post appellationem interpositam à decreto seu
 interlocutoria sententiæ, quæ ipso jure tenet; ob
 id, quod ut hujusmodi appellatio ante sententiam
 definitivam non suspendit jurisdictionem & pro-
 cessum Iudicis, quamdiu per superiorem provoca-
 tum Iudicem illi inhibutum non est, c. *Non solum. de*
appellat. lib. 6. ita nec recusatio, quæ quoad effe-
 ctum suspensivum & impeditivum ulterioris pro-
 cessus

cessus æquiparatur sententiæ interlocutorie, non definitiva, c. super eo 2. De appellat. Gloss. ad rub. de appellat. Et quamvis sint, qui Innocentio ejusque sequacibus hac in parte contradicant, & ex reculatione proposita nullitatem ulterioris processus induci putent, *Bart. in l. Quia poterat ad Trebell. id tamen ex ratione juris civilis tantum esse dicunt, & non procedere jure Canonico, Bald. consil. 437. num. 4. vol. 1. & in d. cap. cum speciali & ibi Decius num. 9. Imola in l. Quidam consulebant de re iudic. secundum cuius dispositionem in consistorio Magnifico Domini Rectoris jus dicendum, c. Quod Clericis De foro compet. Et qui hanc distinctionem non admittunt, ita demum nullitatem sequentium actorum seu ulterioris processus constituent, si vel probata sit objectæ suspensionis causa, vel post electos arbitros super articulo propositæ suspensionis Iudex recusatus ad ulteriora processerit; quasi tunc jurisdictione Iudicis recusati translata in ipsos arbitros, *Ludovicus Romanus d. consil. 220. nu. 7. Decius d. nu. 9. & consil. 175. In causa falsitatis num. 2. ut generaliter nullus est omnis processus, qui fit per Iudicem à quo jurisdictionis aufertur & transferitur in alium, non tantum per appellationem ad superiorem à sententia definitiva, l. 1. C. Si quacumque prædit. potest. sed ex alia quacumque causa, speciali lege vel constitutione definita, *Natta consil. 352. Viso processu nu. 8. qualis nulla extat, quæ à Iudice simpliciter recusato transferat jurisdictionem ex sola reculatione; cum eo casu lex non adimat aut transferat jurisdictionem à suspecto, sed eum tantum contringat ad alij mandandum seu subdelegandum ipsam causam, l. prator de iuris. d. om. iudic. saltem de reculatoris alieno, c. Iudex de appellat. lib. 6. quod est evidens argumentum perseverantis adhuc in habitu jurisdictionis. Deinde qui nudæ reculationi hunc effectum suspensivum attribuant, id non admittunt tunc, cum temeraria seu frivola est propositæ reculationis causa: eâ enim non obstantē Iudex rectâ ad ulteriora, adeoque etiam ad definitivam sententiam procedere potest; ut expresso jure definitum est, c. 1. De off. iudic. Imò nec tunc cum causa in suo quidem genere iusta minimèque frivola est, sed per recusantem vel ante vel post reculationem, saltem coram Iudice ad quem à rejectione reculationis appellatum est, minimè probata invenitur. Ita ut ex eorum sententia in pendente sit validitas ulterioris processus, dependeatque à futuro eventu, ut, si veritas allegatæ causæ probetur, ulterior processus reputetur nullus; non etiam si recusans in probatione illius vel negligens sit vel deficiat, *Imol. in d. l. Quidam consulebat, Octavian. Cachetanus decis. pedemont. 84. nu. 5. in fin. Ludovic. Roman. d. consil. 220. Quæ cum ita sint, facile est deprehendere hanc sententiam post prætenfam illam reculationem latam, nullitatis vitio non subjacere; sed hoc tantum inquirendum esse, an iustè vel iniustè sit lata, vel ex eo solo quod huiusmodi objectæ suspensionis causa notoriè fuerit frivola & temeraria: nam proposuit Actorum procurator quod M. Theodoricus Peelmans tunc Rector, Reo hujus causæ præstiterit patrocinium in Cancellaria Brabantæ, in causa communicationis ibi inter Actores & Reum****

Consil. Wamel. Tom. I.

mota; in ea autem causa communicationis cum actum tantum fuerit de cassatione processus per Actores contra Reum coram Magnifico Domino Rectore intentari, & sic dumtaxat super jurisdictione, de qua coram dicto Magistro Theodorico Rectore & Iudice hujus causæ, nulla quæstio erat, non etiam de meritis causæ principalis, tendentis ad condemnationem vel absolutionem, Rei quoad fructus præbendæ ejusdem Rei, de quibus solis in hac causa quæstio & necessitas judicandi fuit, & sic super alia omnino re, diversa, & separata; consequens est, quod inde, etiam si probata fuisset huiusmodi expressa causa, non potuerit desumi occasio M. Theodoricum in suspensionem aliquam trahendi. * Nam ut Advocatus vel procurator propter patrocinium clientulo suo in aliqua causa præstitum non prohibetur pro eo testis esse in alia causa, *DD. in l. ult. d. De testib. & in cap. ult. De testib. lib. 6. ita quoque nec prohibetur Iudex esse in alia causa illi, cui in alia diversa patrocinium præstitit. Vnde ut Iudex suspectus recusari, vel ab eo jurisdictionis ex tali causa transferri possit, necesse est, quod in eadem planè causa eodemque negotio alterutrius partis advocacionem ante initum Magistratum susceperit, d. l. prator & ibi Decius cap. Postremo De appellat. & ibi Innocent. in fin. ita ut inde tradat Panormitanus, in d. cap. Postremo in fin. quem alij in eo sequuntur, *Decius in d. cap. Postremo nu. 3. & Philip. Franc. in princ. quod sine metu reculationis possit quis eum, qui ipsi in alia causa seu alio negotio fuit Advocatus, impetrare Iudicem ad aliam causam seu aliud negotium. Quâ ratione etiam fit, ut procurator vel Advocatus in una causa, quamvis in illa eadem pro suo clientulo testis esse nequeat, c. fin. De testib. c. fin. De testib. lib. 6. possit tamen in alia causa ab illa diversa pro eodem suo clientulo testimonium dicere, *Bart. in l. Deserve nu. 1. de iure jisi Langfranc. in cap. Quoniam contra falsam nu. 67. De probat. usque adeo ut Advocatus vel procurator in causa possessionis alicujus rei non prohibeatur esse testis vel Iudex in causa proprietatis ejusdem rei, *Joan. Andrea ad Specul. tit. De teste §. opponitur. nu. 74. Anton. de Butrio in c. Cum à nobis de testib. & ibi Ioan. de Imola u. 8. in fin. Albericus in tract. de testib. §. expedita tertia parte nu. 8. Decius in c. Insuper nu. 15. de testib. Imò in una & eadem causa & inter eandem personas, si quis fuerit procurator vel advocatus specialiter constitutus ad ejusdem causæ unum articulum, eo finito non prohibetur esse testis super alio ejusdem causæ articulo, si ad illam non sit constitutus procurator vel advocatus; veluti si fuit testis vel advocatus super articulo declinatoriæ vel dilatoriæ exceptionis, non impediatur super principali ejusdem causæ articulo testimonium vel jus dicere. Et inde etiam est, quod dum propter mortem Actoris à quo quis mandatum habuit, desijt esse procurator, si hæres postea alio procuratore utatur, possit iste primus in eadem causa testimonium dicere, *Bald. consil. 152. ad evidentiam vol. 3.*****

Cum igitur manifestum sit, causam dicti processus communicatorij in Cancellaria Brabantæ, in qua conclusum dumtaxat fuit ad avo-

A a

cationem

cationem causæ à Magnifico Domino Rectore & cassationem processus contra dictum Reum intentati, & sic super articulo iurisdictionis, de qua post dictam remissionem nulla amplius fuit questio, & super qua præfatus M. Theodoricus iudicare non debebat, attento quod Reus illam agnovit, & coram Domino Rectore cum Actoribus litem contestatus sit, & ad finem usque coram eo in illa perstiterit; in hac verò causa litigatum, conclusum, & iudicatum sit super petitorio fructuum dictæ prebendæ; manifestum quoque est temerariam, imò maliciosam & calumniosam fuisse reculationem ex præfacta causa suspicionis inde desumptæ, quod dictus M. Theodoricus Reo patrocinium præstitisset in dicta communicatione causa, & sic potuisse eundem M. Theodoricum reculationem talem tamquam temerariam & irrationabilem spernere, *Panorm. in d. c. Cum speciali rñ. 15.* etiam si coram se formaliter propolita aut ad eius notitiam perducta fuisset, eaque contempta potuisse eum decernere ulterius ad expeditionem causæ procedendum, & recipere etiam ad pronuntiationem sententiæ procedere, *d. c. 1. De off. iud. Dec. in d. cap. Cum speciali in fin. & ibi Philipp. Francus vers. tertio quæritur, Rabuff. ad d. rñ. De recusat. artic. 5. gloss. 1. nu. 7. Natta consil. 167. respectu nu. 14.* Quod animadvertentes appellantes in ea allegatione apud acta & in absentia iudicis facta de præfatto patrocinio in Cancellaria Brabantia in causa communicationis non sunt ausi perstiteri, sed causam suspicionis amplificantes, hoc præterea allegaverunt, quod in hac causa Reus noster saltem fuisset consilio & auxilio præfati M. Theodorici tam ante quam post illam institutam, ejusque sententiam & resolutionem petierit: * sed huiusmodi amplificativa allegatio vires nullas habere potest; ex eo primum, quod ut ab appellatione ab interlocutoria sententia interposita non licet alias gravaminum causas persequi aut probare, quam quæ nominatim in appellatione in scriptis interposita continentur, *Clement. Appellanti de appellat.* ita quoque propolita certa causa reculationis coram iudice, non potest recusans coram arbitris ex alia de novo allegata causa suam reculationem iustificare, *Dec. in d. c. Cum speciali nu. 2. in fin.* sed debet tantum expresse propolitam persequi; ob id, quod recusatio quoad omillas in illius propositione causas sit informis & sic nulla; ut eleganter tradit Ioannes Imola, *in d. c. Postremo*, & sequitur Philippus Francus, *in d. c. Cum speciali vers. secundo quæritur.* Et ut hæc omnia cellarent, deberent nihilominus appellantes sibi imputare, quod à decreto de procedendo ad ulteriora non appellaverint: ita enim non appellando sibi præiudicaverunt, idque effecerunt quod processus ulterior, hoc est pronuntiatio dictæ sententiæ, nullitati non possit subiacere, *Ludovicus Romanus d. consil. 220. nu. 8.* sed tantum iniustitia, si allegata iusta suspicionis causa in iudicio appellatorio fuisset probata, & eadem sententia definitiva inveniretur injusta, *c. Non solum de appellat. lib. 6.* licet alioqui interlocutoria super articulo non concernente materiam principalem litis, ut est dilatoria vel declinatoria, non possit retractari per retractationem sententiæ definitivæ, si à sen-

tentia interlocutoria appellatum non fuit, *cap. fin. de appellat. lib. 6.* Verum quidem est appellantis non fuisse permissum appellare intra tam breve tempus, inter latum dictum decretum de procedendo ad ulteriora & pronuntiationem præfactæ sententiæ; idem quod eodem loco & tempore utrumque factum sit; sed tamen debebant actores seu eorum procurator saltem protestari de gravamine & appellando, non etiam tacendo illi acquiescere, interposita tantum appellatione à sententia definitiva, & minimè à dicto decreto refectionis; quod utique unà operâ facere poterant, si voluntatem appellandi ab eo habuissent. Ex his igitur omnibus satis constat sententiam definitivam, de qua agitur, non posse dici nullam ob id solum, quod post reculationem ex causa suspicionis propolitam fuerit lata.

Alterâ nullitatis causâ in eo constituunt appellantes, quod illa sententia præmaturè & causâ non instructâ fuerit lata; ob id, quod actorum procuratori petenti non sit concessus terminus proponendi omnia & singula: sed hæc perinde frivola & inepta est. Ideo in primis, quod appellantes allegant, quod huiusmodi terminus proponendi omnia & singula, partibus petentibus non sit denegandus: jam verò non constat, quod Actores vel ipsorum procurator terminum illum sibi concedi petierint ante conclusionem in causa, quâ per speciale decretum facta, actorum procurator, verosimiliter metuens eventum jam die proximo pronuntiandæ sententiæ, de illo termino proponendi omnia & singula primum proposuit, atque ita serius: conclusio enim in causa omnibus allegationibus & probationibus ulterioribus locum præcludit, *c. Pastoralis De causa possess. & propr. & ibi Innocent. & alij, Baldus consil. 50. Secundus creditor in fin. vol. 1. Panorm. in d. cap. Pastoralis nu. 11.* præsertim in proposito, in quo Actores à decreto conclusionis non appellaverunt, sed illi tacite acquiescendo adversus illud restitutionem petierunt, cujus obtinendæ nulla erat idonea causa, ob id, quod ante illud decretum, procuratore Rei ad conclusionem causæ tendente, causam extahi seu continuari petierit, non ad effectum proponendi omnia & singula, sed ad hoc, ut suo Advocato esset otium visitandi acta; cujus occasionem Dominus Rector illi non subtraxit, datâ dilatione octo dierum ad huiusmodi acta visitandum, & se de iure informandum. Cum alioqui ut arctatio seu brevitatis temporis nullitatem inducat, oporteat illam esse nimiam, & quæ inducat impossibilitatem actus: interim pendente datâ dilatione explicandi, & cessante impossibilitate non inducitur nullitas, sed tantum occasio appellandi à nimia brevitate, *Bald. consil. 92. Quædam sententia in fine vol. 1.* quod Actores hic non fecerunt: ut dubium non sit, quin inutilis tantum sit prætextus nullitatis ex occasione non obtenti termini proponendi omnia & singula; præsertim quia non constet Actores vel coram dicto D. Rectore, vel in hac secunda instantia aliquid amplius ad causam principalem allegasse, quod prius allegatum non fuisset. Deinde simpliciter verum quoque non est, quod Actores allegant, terminum proponendi omnia & singula substantialem esse; cum id iure nullquam

hujusmodi cautum invenitur, & notoria statuta hujus Universitatis illum non requirant, imò satis rejiciant, ex ea causa, quòd iudicium D. Rectoris sit summariū, & in summarijs iudicijs necessarium non requirantur hujusmodi multiplicati termini, *Clement. sapē De verbor. signif.*

Proinde nec ex hac causa potest fundari per appellantes dicta sententia nullitas; quemadmodum in ea objectione certam spem constituere non audent, sed ulterius progredientes ac præsupponentes dictam nullitatem cessare, ad hoc tandem contendunt, eandem sententiam esse injustam & appellantiibus gravem, eamque ob id ut injustam retractandam & corrigendam: quod quatenus concludunt & sustinent, ex actis primæ instantiæ res tota desinenda: ex quibus constat evidenter inter alia non fuisse Domino Adriano ademptam potestatem resignandi aut dimittendi sua beneficia, quæcumque tunc obtinebat, aut in futurum obtenturus esset, sed tantum ei inhibitum fuisse, ne fructus, obventiones, ac proventus quorumcumque beneficiorum suorum alienaret aut obligaret; ita quod ut hujusmodi fructus sub hac prohibitione contineantur, necesse quoque fuerit illos esse de beneficijs Domini Adriani eo tempore, quo fructus cesserunt. Iam verò cum D. Adrianus per legitimam renuntiationem ex causa permutationis seu liberæ resignationis à festo Andree anno 1573. desierit esse Canonicus collegiatus Ecclesiæ divi Petri L. ex illo die quoque ejusdem Canonicatus & præbendæ fructus non possunt dici esse comprehensi sub dicta sententia privationis tertiæ partis fructuum; quia ex illo tempore hic Canonicatus non pertinuit amplius ad eundem D. Adrianum. Et quod ea sit vera & genuina dictæ sententiæ interpretatio apertissime convincitur ex eodem illo capite decreti Concilij Tridentini, sess. 25. cap. 14. *De reformat. vers. quod si*, ex quo dictus D. Rector causam privationis tertiæ partis fructuum traxit: nam in concubinarios monitos non abstinere à concubinato prius poena statuitur dumtaxat privatio tertiæ partis fructuum, nihil statuendo ulterius de beneficijs ipsius seu illorum administratione; quæ poena si non emendatur concubinarius secundo monitus, subijcitur poena privationis omnium fructuum & administrationis ipsorum beneficiorum per suspensionem ab illis: & demum tertiò poena privationis perpetuæ ipsorum beneficiorum, si tertiò monitus non respicitur.

Cum ergo dicta sententia ad primum gradum dictarum poenarum subsistat, nec secundæ locus fuerit, saltem adversus dictum D. Adrianum per sententiam decreta aut declarata non fuerit; evidentissimum est D. Adrianum retinuisse omnium suorum beneficiorum, & inter illa hujus Canonicatus plenam administrationem; in obligatione poenæ tantum permanente dicta privatione tertiæ partis fructuum ejusdem Canonicatus, quamdiu illum obtineret. Quæ sanè administratio cum ei per jus vel sententiam expressam adempta non fuerit, relicta intelligitur atque hoc operatur, quod ut illum retinere, ita quoque per renuntiationem vel alium legitimum modum alienare & à se ab-

dicare poterit, & Collatori seu patrono facultatem aperire illum conferendi Canonicatum Reo hujus causæ: in administratione enim Rei propriæ ut retinendi, ita abalienandi libera est potestas, *l. in re mandata c. Mandat.* Cum ergo non possit dici, quòd hi fructus, de quibus in hac causa agitur, umquam pertinuerint ad D. Adrianum, nec etiam hoc, quod sint percepti ex beneficio ad D. Adrianum, tempore quo illi cesserunt vel percepti sunt, pertinente; consequens est, nec contineri illos sub prædicta Magistri Domini Rectoris sententia, quæ Dominum Adrianum privavit tertiæ parte fructuum suorum beneficiorum, hoc est quæ sua essent tempore, quo fructus cederent: proprietatis enim & domini seu quali significativa est dictio *fructus seu suum*, *l. Quintus §. argenteo De auro & argento leg. l. solum in fine D. De re vindicat.* Cum aliqui etiam sustineri possit, hujusmodi sententiam, etiam sic accipi posset, quòd per illam Domino Adriano fuerit adempta potestas alienandi beneficia, non minus quàm fructus perceptos seu percipiendos ex suis beneficijs, eas vites habere non posse, ut ipsorum beneficiorum atque etiam fructuum alienatio per resignationem seu renuntiationem efficaciter fieri non potuerit: nam ut prohibitio alienationis per contractum facta non impedit translationem domini quoad tertium, in quem fit alienatio, sed prohibenti tantum tribuit actionem ad interesse, quia prohibitioni contrarium fit, *l. Ea lege c. De condit. ob caus. dat. l. si quis ita promiserit §. ea lege de verb. obligat.* non quidem contra eum, in quem alienatio facta est, sed contra ipsum alienare prohibitum; ita quoque nec prohibitio alienationis quæ per sententiam incerta est, ex quo per nudam sententiam sine traditione dominium non soleat transferri, nisi legis quoque prohibitio concurrat, quæ magis quàm ipsa sententia attendi debet, *Alexand. in l. xilnesam §. divi Delegat. r. nu. 9. & ibi aliat. nu. 39.*

Cum ergo nulla sit Canonica lex, quæ renuntiationem seu resignationem beneficii prohibeat, in d. nec alienationem ipsorum fructuum, nihil est, quòd hic ex dicta sententia adversus Reum singularem successorem in hoc Canonicatu constitui possit; Actoribus sua actione relicta adversus D. Adrianum, si propter ipsius resignationem quoad tertiam partem fructuum hujus Canonicatus sua interesse putabunt.

Proinde nec magni faciendum, quòd appellantes in hac instantia velut novum factum allegaverunt, quòd Reus scientiam dictæ sententiæ Domini Rectoris habuerit: nam illius, qui rem accipit, sola scientia prohibita alienationis per contractum aut sententiam iudicis, sufficiens causa non est ad impediendam translationem domini, aut inducendam nullitatem alienationis, quoties prohibitio non habet effectum impeditivum translationis domini, ut est in proposito; multò minus, ubi prohibitio ad rem, quæ alienatur, non extenditur, ut hic manifestum est non extendi ad ipsa dicti D. Adriani beneficia, cum conclusa dumtaxat sit & restricta ad fructus beneficiorum, quæ haberet, quamdiu perseveraret in concubinato: & si scientia in hoc juris articulo aliquid operari posset in suo genere, hic sanè nihil operabatur, quod per

A a 2

Reum

Reum negata & pernegata sit ista scientia; & in dubio præsumatur in alieno præsertim facto ignorantia, quamdiu scientia ex adverso probata non est, l. Verius De probationib. prout dictæ scientiæ probatio per Actores minimè facta est.

Quibus omnibus attentis manifestè deprehenditur iniustitia hujus litis per appellantes indiscreto zelo & magna imprudentia institutæ, ac huc usque perductæ; liberius fortè, quod non suis proprijs, sed alienis expensis cum damno dictæ mensæ pauperum & prædictæ fabricæ id se facere posse persuaserunt; qui si de sua bursa expensas facere debuissent, circumspiciore iudicio & majore maturitate verosimiliter versati fuissent, nec tam imperitè sibi persuaderi passi fuissent, Canonica tum prædictum vel illius fructuum tertiam partem obnoxiam seu obligatam esse dictis fabricæ & mensæ ex dicta Domini Rectoris contra D. Adrianum lata sententia. Ut proinde existimemus officium Venerabilium Dominorum Iudicum esse, ut dictam Domini Rectoris sententiam in prima instantia latam per omnia confirmet, dictosque appellantes in expensis hujus quoque instantiæ condemnent; nec sibi melioris aut benignioris alicujus opinionis arripiendæ occasionem subministratam esse existiment, ex consideratione pietatis alicujus pro dictis mensa & fabrica, in tam evidenti propostæ actionis defectu seu iniustitia; potissimum nunc cum in locum Reus illius testamento succederet pauperes, quibus bonorum suorum residuum reliquit, nec minus favorabiles sunt, quam potest esse dicta mensa vel fabrica.

De sententia & re judicata.

SUMMARYM.

Sententiæ nullitas ob unius ex pluribus Iudicibus absentiam

1. Nullitas cum appellatione cumulari potest.
2. 5. Iudicibus pluribus consistenti omnes indicare oportet.
3. Sententia lata uno ex pluribus iudicibus absente ratificari non potest.
4. Arbitrorum uno absente an alij indicare possint?
6. Statutum quod plures Iudices absentibus quibusdam indicent.
7. Citatio ad domum subsidiaria est.
8. Iudicibus pluribus existentibus an unus alteri suam sententiam mandare possit?
9. Donatio causa mortis caducitati subiacet.
10. Donatio quando sit mortis causa vel inter vivos.
11. l. Vbi ita donatur, De donat. mort. caus. intellectus.
12. Donatio inter vivos, ex pacto vel lege potest fieri revocabilis.

CONSILIUM CLIII.

BONO jure de nullitate atque item de iniquitate sententiæ, quam in causa appellationis Iudices Appellationum Universitatis Lovaniensis pronuntiaverunt contra M. Ioannem Furnarium in hac tertia instantia appellantem, retractatâ sententiâ Magnifici Domini Rectoris primæ instantiæ Iudicis secundum dictum M. Ioannem, contra Vincetium Paludanum & ejus consortes nunc appella-

tos lata, proponitur: utroque enim vitio eadem sententia manifestè laborat. * Vti etiam lineâ ullo contrarietatis aut repugnantia vitio hæc duo juris remedia accumulari, & ex utroque saltem alternativè & per subordinationem concludi potest ut, sententia declaretur nulla, aut si aliqua est, pronuntietur injusta, gloss. ult. in l. 1. C. Quando provoc. non est necesse, latè Ioan. de Imol. in l. Si expressim de appell. Alex. cons. 2. Consideratis his nu. 13. & 14. vol. 3.

Quod autem nullitatis vitio laboret hæc iudicum sententia ex eo deducitur, quod, cum existat utis dictæ Universitatis quinque sint vel ordinarij Appellationum, quæ à sententijs per Magnificum Dominum Rectorem interponuntur, Iudices, quatuor dumtaxat, idque adhuc in discordia, ex pluralitate hanc sententiam formaverint & pronuntiaverint, quinto iudice absente nec citato, nec ad calculum sententiæ vocato; id enim ex actis & propria partis appellatæ confessione constat. Nam etsi pars appellata primùm id negaverit, postea tamen cum pressus ad respondendum urgeretur, respondit se credere M. Franciscum Bol-laerts (qui tum erat unus ex dictis Iudicibus) tempore conceptionis & pronuntiationis dictæ sententiæ, imò etiam aliquot immediatè præcedentibus & sequentibus diebus ab oppido Lovaniens absentem fuisse. Quà absentia tunc evidenter probatâ, non potest præsumi ejusdem M. Francisci eodem tempore præsentia, etiam si per Notarium causæ breviculo hujusmodi sententiæ subscriptum sit, eam sententiam latam esse per Dominos Iudices causarum appellationum: nam ut falsi notam avertamus, referendum id est ad eos dumtaxat, quos constat tunc præsentem fuisse, qui quatuor tantum fuerunt; non etiam ad eum, quem ex propria partis adversæ confessione constat abfuisse, l. Optimam C. De contrab. stipul. * Iam verò notorij & indubitati juris est, l. Duo ex tribus D. De re iudic. pluribus existentibus unus auditorij seu causæ Iudicibus, quosdam ex his, absente etiam uno tantum; judicare non posse; quia omnes judicare iubentur: non enim dum plures sunt Iudices, singuli & divisim jurisdictionem habent in solidum, sed omnes simul & complexivè, Ias. in d. l. uno ex tribus; & sic singulis nec jurisdictio nec exercitium illius in solidum competit, l. cum Magistratus C. Quando provoc. non est necesse, Sebast. Vantius in tract. de nullis, sent. ex defectu iurisd. nu. 176. Iudicasse autem omnes dici non possunt, nisi omnes adsint, l. Tunc autem de re iudic. quod obtinet non tantum in receptis arbitris seu compromissarijs Iudicibus, l. Item si unus §. si plures, l. sicuti, l. si in tres, l. rædus in fine De recept. arbit. atque item in datis seu delegatis Iudicibus vel ad singulas causas, d. l. Duo ex tribus c. prudentiam §. 1. c. Causa matrimonij de off. deleg. c. uno delegatorum, de offic. delegat. lib. 6. vel ad universitatem causarum, l. si uni, alias incipit pomponius & ibi gloss. & Alex. De re iudic. verum etiam in ordinarijs Iudicibus, d. l. cum magistratus Ias. & alij in d. l. Duo ex tribus. Vt enim omnes sunt Iudices, ita quoque omnes judicare oportet, & quidem præsentem; non quod in unam sententiam omnes convenire & concordare debeant, sed omnes simul eodem tempore & loco vel consentiendo